పులి మరణాన్ని ఎదుర్కొనే ప్రామాణిక కార్యనిర్వహణ విధానం

STANDARD OPERATING PROCEDURE FOR DEALING WITH TIGER DEATH

జాతీయ పులుల సంరక్షణ అథారిటీ

NATIONAL TIGER CONSERVATION AUTHORITY

పర్యావరణ, అటవీ & వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ

భారత ప్రభుత్వం

పులి మరణాన్ని ఎదుర్కొనే ప్రామాణిక కార్యనిర్వహణ విధానం

(Standard Operating Procedure for Dealing with Tiger Death)

జాతీయ పులుల సంరక్షణ అథారిటీ (NTCA) తమ లేఖ నం. 15-17/2011-NTCA, తేదీ 17 డిసెంబర్ 2012 ద్వారా జారీ చేసినది

1. **శీర్షిక:** పులి మరణాన్ని ఎదుర్కొనే ప్రామాణిక కార్యనిర్వహణ విధానం

2. **విషయం:** పులి మరణం / పులి శరీర భాగాల స్వాధీనం

3. **ఆధారం:** ఈ విషయంపై NTCA / ప్రాజెక్ట్ టైగర్ జారీ చేసిన సూచనలు (అడ్వైజరీలు)

4. **ఉద్దేశం:** పులుల సంరక్షణ ప్రయోజనం కోసం, పులి మరణానికి కారణాలు ఏమిటో తెలుసుకుని, వాటిని తార్కిక ముగింపు వరకు తీసుకెళ్లేలా చూడటం.

5. **క్లుప్త సారాంశం:** పులి కళేబరం దొరికిన లేదా దాని శరీర భాగాలను స్వాధీనం చేసుకున్న సందర్భాల్లో, క్షేత్ర స్థాయిలో (పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలో గానీ, మరెక్కడైనా గానీ) తప్పనిసరిగా తీసుకోవాల్సిన కనీస ప్రాథమిక చర్యలను ఈ ప్రామాణిక కార్యనిర్వహణ విధానం (SOP) తెలియజేస్తుంది.

6. **పరిధి:** ఈ SOP, పులుల సంరక్షణ కేంద్రాలతో సహా అన్ని అటవీ క్షేత్ర విభాగాలకు, అలాగే సంఘటన జరిగిన ఇతర ప్రాంతాలకు వర్తిస్తుంది.

7. **బాధ్యతలు:** పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలో అయితే క్షేత్ర సంచాలకులు (Field Director) బాధ్యత వహిస్తారు. రక్షిత ప్రాంతంలో (జాతీయ ఉద్యానవనం / వన్యప్రాణి అభయారణ్యం) అయితే ఆ రక్షిత ప్రాంత నిర్వాహకుడు బాధ్యత వహిస్తాడు. ఇతర ప్రాంతాల్లో (రెవెన్యూ భూమి / కన్జర్వేషన్ రిజర్వ్ / కమ్యూనిటీ రిజర్వ్ / గ్రామం / పట్టణం) అయితే, వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 ప్రకారం వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి (Wildlife Warden) లేదా

ఆ ప్రాంతం ఎవరి పరిధిలోకి వస్తుందో ఆ జిల్లా అటవీ అధికారి (DFO) / ఉప అటవీ సంరక్షణాధికారి బాధ్యత వహిస్తారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో మొత్తం బాధ్యత ఆ రాష్ట్ర ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారిపై (Chief Wildlife Warden) ఉంటుంది.

8. పులి మరణించినప్పుడు, శరీర భాగాలు స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు, లేదా సంఘటన గురించి సమాచారం వచ్చినా కళేబరం / శరీర భాగాలు దొరకకుండా కేవలం క్షేత్రంలోని సహాయక ఆధారాలు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, అనుసరించాల్సిన విధానానికి వివరణాత్మక సూచనలు:

(i) నేరం జరిగిన స్థలంలో (SoC) / సంఘటన స్థలంలో చేయాల్సినవి (బాధ్యులు: రేంజ్ అధికారి, సహాయ సంచాలకులు / సహాయ అటవీ సంరక్షణాధికారి, ఉప సంచాలకులు / జిల్లా అటవీ అధికారి)

- వీలైనంత త్వరగా ఆ స్థలానికి చేరుకోండి. అదే సమయంలో, ఆ ప్రాంతంపై అధికార పరిధి ఉన్న క్షేత్ర సంచాలకులకు / అటవీ సంరక్షణాధికారికి / ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారికి తెలియజేయండి.
- దర్యాప్తు బృందాన్ని వెంటనే ఆ స్థలానికి పిలిపించండి. దర్యాప్తు బృందం తప్పనిసరిగా దర్యాప్తు కిట్‌తో నేరం జరిగిన స్థలానికి రావాలి.
- ఆధారాలు చెదిరిపోకుండా ఉండేందుకు తాడు / టేపుతో ఆ ప్రాంతం చుట్టూ కంచె వేసినట్లు అడ్డుకట్ట వేయండి.
- ఏ మార్పు జరగక ముందున్న స్థలం ఫోటోలు తీయండి / వీడియో రికార్డ్ చేయండి. అన్ని కోణాల నుంచి తీయాలి. (ఆ ప్రాంతంలో కెమెరా ట్రాప్ రికార్డింగ్ ఉంటే, దానితో పోల్చి చూడటానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది.) ఫోటోలు, వీడియోలలో దగ్గరి నుంచి తీసినవి, దూరం నుంచి తీసినవి రెండూ ఉండాలి. ఘటనా స్థలంలో కనిపించిన వివిధ వస్తువుల మధ్య దూరాలను చూపించడానికి కొలత టేపులు పెట్టవచ్చు. ఘటనా స్థలంలోని పరిస్థితులను (సందర్భోచిత పరిశీలనలను) చాలా సూక్ష్మంగా నమోదు చేయాలి.
- ఆధారాలను ఏమాత్రం మార్చవద్దు / తారుమారు చేయవద్దు.
- దర్యాప్తు చేయడానికి, ఆధారాలు సేకరించడానికి మొత్తం ప్రాంతాన్ని గ్రిడ్లుగా / వృత్తాలుగా విభజించండి.

- అన్ని చిన్న వివరాలనూ రాసుకోండి: తేదీ, సమయం, GPS స్థానం, వాతావరణం మొదలైనవి. దర్యాప్తు ప్రక్రియలోని ప్రతి దశనూ, ప్రతి చర్యనూ సరిగ్గా నమోదు చేయాలి. దర్యాప్తు అధికారులు (IOs) సీఆర్‌పీసీ (Cr.PC) సెక్షన్ 172 ప్రకారం రోజువారీ కేసు డైరీలు రాసే అలవాటు చేసుకోవాలని, వాటిని ప్రతిరోజూ తమ పై అధికారికి సమర్పించాలని గట్టిగా సిఫారసు చేయబడింది.
- అవసరమైన స్వాధీనం మెమో (Seizure Memo) / అరెస్ట్ మెమోలను ఆ స్థలంలోనే తయారు చేయండి.
- వీలైన చోట్ల, గాలింపు, స్వాధీనాలు, అరెస్టుల సమయంలో ఇద్దరు స్వతంత్ర సాక్షులను భాగస్వాములను చేయండి.
- మొత్తం ప్రాంతాన్ని పరిశీలించండి. జంతువుల మధ్య పోరాటం జరిగి ఉండవచ్చని అనుమానం ఉంటే, గాయపడిన ఇతర జంతువుల అడుగు జాడల కోసం కూడా చూడండి.
- నేరం జరిగిన స్థలం (SoC) చుట్టూ కనీసం 500 మీటర్ల వ్యాసార్ధం ఉన్న ప్రాంతాన్ని ఆధారాల కోసం పూర్తిగా గాలించాలి. చాలా సందర్భాల్లో, తూటా తగిలిన తర్వాత లేదా విషం తిన్న తర్వాత జంతువు కొంత దూరం వెళ్లిపోతుందని గమనించారు. అలాగే, జంతువు చర్మం ఒలవడానికి సులభంగా ఉండేందుకు వేటగాళ్లు కళేబరాన్ని దగ్గరలోని మరో చోటికి తీసుకెళ్లడం కూడా సాధారణమే.
- ఆ స్థలానికి దగ్గరలో ఉన్న నదులు, చెరువులు లేదా ఇతర నీటి వనరులను కూడా ఆధారాల సేకరణ కోసం తనిఖీ చేయాలి. ఎందుకంటే, వేటగాళ్లు తమ శరీరాన్ని, లేదా జంతువు చర్మం ఒలవడానికి వాడిన పనిముట్లను / ఆయుధాలను దగ్గరలోని నదులు లేదా నీటి వనరులలో కడుక్కుంటారు. కొన్ని సందర్భాల్లో, వేటగాళ్లు నది ఒడ్డున నడుస్తూ పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలోకి ప్రవేశించినట్లు కూడా గమనించారు.

- జంతువుల అడుగుజాడలు, మనుషుల అడుగుజాడలు, వాహనాల టైర్ల గుర్తులు ఉంటే, వాటిని ప్లాస్టర్ ఆఫ్ ప్యారిస్ ఉపయోగించి నమోదు చేయండి.
- సాధ్యమైన అన్ని ఆధారాలను అసలు స్థితిలోనే జాగ్రత్తగా వెతికి సేకరించండి. అవసరమైతే వాటిని భద్రపరచండి.
- నేల మట్టంలో, కంటి ఎత్తులో, కంటి ఎత్తుకు పైన కూడా ఆధారాల కోసం వెతకండి. (ఉదాహరణకు: దాక్కునే చోటు / మచాన్ (చెట్టుపై వేట మంచె) / చెట్లపై తూటా గుర్తులు / తాజాగా నరికిన కొమ్మలు / నేలపై నిప్పు వేసిన ఆనవాళ్లు / కాలిన అగ్గిపుల్లలు మొదలైనవి.) ఆ స్థలం నుంచి సేకరించాల్సిన నమూనాలలో ఇవి ఉండవచ్చు: రక్తం, శరీర ద్రవాలు, కణజాలం (టిష్యూ), వెంట్రుకలు / బొచ్చు / పళ్లు / ఎముక ముక్కలు, తుపాకీ మందు, బట్టల దారాలు, రంగు పెచ్చులు, మట్టి, కాట్రిడ్జ్ కేసులు, తూటాలు, అడుగుజాడలు, టైర్ల గుర్తులు, గుట్కా కవర్లు, అగ్గిపుల్లలు, ఆహార పదార్థాలు, నీటి గుంట (వాటర్ హోల్) నుంచి నీటి నమూనా మొదలైనవి.
- ఆ స్థలంలో దొరికిన పనిముట్లను, వేలిముద్రలు, మరకలు మొదలైన వాటి పరీక్షల కోసం తగిన విధంగా భద్రపరచాలి.
- కొన్నిసార్లు నిందితులు ధరించిన బట్టలను రక్తం మరకలు, ద్రవాల పరీక్షల కోసం స్వాధీనం చేసుకోవాల్సి వస్తుంది. చర్మం ఒలిచి ఉంటారని అనుమానం ఉంటే గోళ్ల ముక్కలు (నెయిల్ కటింగ్స్) తీసుకోవచ్చు.
- ఈ నమూనాలను సేకరించడానికి పారదర్శకమైన (కనిపించే) పాలిథిన్ సంచులను వాడండి. వేర్వేరు వస్తువులను ఒకే సంచిలో వేయకూడదు. ప్రతి వస్తువును విడివిడిగా, ఒక్కో సంచిలో వేయాలి.
- నమూనా ముద్ర (Specimen Seal) ను నిపుణునికి, కోర్టుకు పంపాలి. మూడవ కాపీని రికార్డుల కోసం అధికారిక ఫైల్‌లో ఉంచాలి.
- సేకరించిన నమూనాలకు సరైన లేబుళ్లు వేసి, సీల్ చేయండి. ప్రతి నమూనాకు ఒక ఎగ్జిబిట్ నంబర్ ఇచ్చి, చిన్న వివరణ రాయండి. నిందితులు పారిపోయిన ఆనవాళ్లు / దారులు / మార్గాలు ఎటు ఉన్నాయో వెతకండి. ఆధారాల కోసం (అందుబాటులో ఉంటే) వాసన పసిగట్టే కుక్కలను (స్నిఫర్ డాగ్స్) ఉపయోగించండి.

- కళేబరం పైన కనిపించే బయటి ఆధారాలను నమోదు చేయండి: గాయాలు, తూటా గాయాలు / గుర్తులు, విషప్రయోగ లక్షణాలు మొదలైనవి. వీలైతే శరీర కొలతలు కూడా తీసుకోండి. కళేబరంపై ఉన్న గాయాలను సరిగ్గా కొలిచి, వాటిని వివరించి రాయాలి.
- బృందం అందుబాటులో ఉంటే పోస్ట్ మార్టం (PM) చేయించండి. లేకపోతే కళేబరాన్ని డీప్ ఫ్రిడ్జ్‌లో భద్రపరచండి. పోస్ట్ మార్టం పగటి వెలుతురులోనే చేయాలి.
- పోస్ట్ మార్టం చేసేటప్పుడు – కడుపులోని పదార్థాల (విసెరా) నమూనా, కణజాల (టిష్యూ) నమూనా సేకరించండి. విసెరా నమూనాను ఫోరెన్సిక్ పరీక్ష కోసం పేరున్న ప్రయోగశాలకు పంపండి. కణజాల నమూనాను DNA ప్రొఫైలింగ్, హిస్టోపాథలాజికల్ పరీక్షల కోసం భారత వన్యప్రాణి సంస్థ (WII) కు గానీ, ఈ రంగంలో నైపుణ్యం ఉన్న దేశంలోని గుర్తింపు పొందిన మరో సంస్థకు గానీ పంపండి.
- పోస్ట్ మార్టం నివేదికను ఖరారు చేసి, జాతీయ పులుల సంరక్షణ అథారిటీ (NTCA) కు సమాచారం ఇస్తూ, ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి (CWLW) కు పంపండి. పోస్ట్ మార్టం నివేదిక ఇంకా తయారవుతుంటే, ప్రాథమిక నివేదికను వెంటనే అథారిటీకి పంపండి.
- సమర్థ అధికారి సమక్షంలో నియమాల ప్రకారం కళేబరాన్ని ఖననం / దహనం చేయండి. శరీర భాగాలను స్వాధీనం చేసుకున్న సందర్భాల్లో, కోర్టులో విచారణకు అవి సాక్ష్యంగా అవసరం కావచ్చు. కాబట్టి అలాంటి సందర్భాల్లో, వాటిని ఏం చేయాలో సంబంధిత కోర్టు ఆదేశాలు వచ్చే వరకు వాటిని నాశనం చేయవద్దు.
- శాఖాపరమైన ప్రాథమిక నేర నివేదిక (POR) / ఎఫ్ఐఆర్ (FIR) మొదలైనవి జారీ చేయండి.

- స్వాధీనం మెమో, అరెస్ట్ మెమోలను తయారు చేయండి. వాటిపై నిందితుని (ఉంటే) సంతకం, సాక్షుల సంతకాలు మొదలైనవి ఉండాలి. వాటితో పాటు స్థల పటం (సైట్ మ్యాప్) కూడా ఉండాలి. అలాగే, సహాయ అటవీ సంరక్షణాధికారి (ACF) కంటే తక్కువ స్థాయి కాని అటవీ అధికారి ఇచ్చిన జాతి గుర్తింపు ధృవపత్రం (Species Identification Certificate) కూడా ఉండాలి. ఆ అధికారి తన శిక్షణ, క్షేత్రంలో జాతులను గుర్తించిన అనుభవం ఆధారంగా ఆ జాతిని గుర్తించినట్లు ధృవీకరించాలి.

(ii) అనుమానితులను అరెస్ట్ చేస్తే:

- అనుమానితుల పేరు, చిరునామా, బయోమెట్రిక్ వివరాలు, ఫోటోలు, ఎత్తు, బరువు మొదలైనవి సేకరించండి.
- గాలింపు / అరెస్ట్ / విచారణ సమయంలో టెలిఫోన్ నంబర్లు, ముఖ్యంగా మొబైల్ ఫోన్లు, డైరీలు, చిన్న కాగితం ముక్కలపై రాసిన నంబర్లు వంటి వివరాలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి / సేకరించడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఇతర నేరస్థులతో ఉన్న సంబంధాలను కనుగొనడానికి ఇవి చాలా కీలకం. అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తులకు తాము చేసిన నేరానికి సంబంధించిన పూర్తి వివరాలు, అరెస్ట్ చేయడానికి గల కారణాలు తప్పనిసరిగా తెలియజేయాలి. (సీఆర్‌పీసీ సెక్షన్ 50 మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 22(1))
- అరెస్ట్ చేయడానికి గల కారణాలు / ఆధారాలను స్పష్టంగా పేర్కొంటూ అరెస్ట్ మెమో తయారు చేయండి.
- అనుమానితుల (లేదా సాక్షుల) వాంగ్మూలాలను వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం (WPA) సెక్షన్ 50(8) ప్రకారం, వారి సంతకాలతో సహా నమోదు చేయండి. ఆదర్శంగా, ఈ చట్టం ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారం ఇచ్చిన ACF స్థాయి లేదా అంతకంటే పై స్థాయి అధికారి వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేయాలి. (ఇది వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం యొక్క అవసరం)
- సీఆర్‌పీసీ సెక్షన్ 50A ప్రకారం, అలాగే జోగిందర్ సింగ్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాల ప్రకారం, నిందితుడు సూచించిన వ్యక్తికి ఆ అరెస్ట్ గురించి, నిందితుడిని ఉంచిన చోటు గురించి తెలియజేయాలి.

- అరెస్ట్ చేసిన అనుమానితులకు వైద్య పరీక్ష చేయించి, 24 గంటల లోపు అధికార పరిధి ఉన్న మేజిస్ట్రేట్ ముందు హాజరుపరచండి. లేదా, ముందు, వెనుక సంబంధాలను (ఫార్వర్డ్, బ్యాక్‌వర్డ్ లింకేజీలు) కనుగొనాల్సి ఉంటే, రిమాండ్ కోసం దరఖాస్తు చేయండి. అలాంటి దరఖాస్తు చేయాలనుకున్నప్పుడు, సిబ్బంది రిమాండ్ పొందడంలో విజయం సాధించేలా, ముందుగానే స్థానిక కోర్టులోని మీ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌ను తప్పకుండా సంప్రదించండి.
- నిందితురాలు మహిళ అయితే, ఆమెకు వైద్య పరీక్షను రిజిస్టర్ అయిన మహిళా వైద్యురాలు మాత్రమే చేయాలి.
- నిందితుడు మీ రిమాండ్‌లో ఉన్న సమయంలో అతని ఆరోగ్యం, భద్రత విషయంలో సరైన జాగ్రత్త తీసుకోండి. శాఖ కస్టడీలో ఉన్నప్పుడు నిందితుడు అనారోగ్యానికి గురైతే, అతనికి వైద్య సహాయం లేదా చికిత్స అందించాలి, అవసరమైతే ఆసుపత్రిలో చేర్చాలి.
- విచారణలో తెలిసిన విషయాలు, ఆధారాల ఆధారంగా కేసును పూర్తిగా దర్యాప్తు చేయండి. ముందు, వెనుక సంబంధాలను బయటపెట్టండి. నిందితులు ఇచ్చిన వాంగ్మూలం, సమాచారం ఆధారంగా ఇందులో ఉన్న ఇతర వ్యక్తులను అరెస్ట్ చేయండి.
- అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తికి తనకు నచ్చిన న్యాయవాదిని సంప్రదించే, ఆ న్యాయవాది ద్వారా తనను తాను సమర్థించుకునే హక్కు ఉంది. (భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 22(1))
- అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తి పేదవాడైతే, అతను లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీ నుంచి ఉచిత న్యాయ సహాయం పొందవచ్చు. (భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 39A)
- కేవలం అనుమానం ఆధారంగా ఎవరినీ అరెస్ట్ చేయకూడదు. (సీఆర్‌పీసీ సెక్షన్ 145)
- ఎటువంటి కారణం లేకుండా అరెస్ట్ చేసినా, చట్టవిరుద్ధంగా నిర్బంధించినా, అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తికి నష్టపరిహారం పొందే హక్కు ఉంది.

- సైకో-అనాలిసిస్ పరీక్షలో నిందితుడు ఇచ్చే వాంగ్మూలానికి సాక్ష్యంగా విలువ తక్కువే. అయినప్పటికీ, విచారణకు సహకరించని కరడుగట్టిన నేరస్థుల విషయంలో అలాంటి పరీక్షలను సిఫారసు చేయవచ్చు.
- వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం సెక్షన్ 55 ప్రకారం తుది నివేదిక, ఫిర్యాదు (Complaint) తయారు చేసి, కోర్టులో దాఖలు చేయండి.
- మరణానికి గల కారణంపై ముగింపుతో కూడిన తుది నివేదికను, అధికార పరిధి ఉన్న క్షేత్ర సంచాలకులు / వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి / అటవీ సంరక్షణాధికారి / ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారి ద్వారా, జాతీయ పులుల సంరక్షణ అథారిటీకి సమాచారం ఇస్తూ, ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారికి సమర్పించండి.
- 'అరెస్ట్ కమ్ పర్సనల్ సెర్చ్ మెమో' నమూనా అనుబంధం-1 లో ఉంది.

(iii) క్షేత్ర సంచాలకులు / వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి / అటవీ సంరక్షణాధికారి / ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారి (అధికార పరిధి ఉన్నవారు) కార్యాలయంలో / కంట్రోల్ రూమ్‌లో తీసుకోవాల్సిన చర్యలు

- సంఘటన గురించి NTCA కి, ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారికి, WCCB యొక్క ప్రాంతీయ ఉప సంచాలకులకు (RDD) వెంటనే ప్రాథమిక సమాచారం పంపండి. (ఎస్ఎంఎస్ / ఈమెయిల్ / ఫోన్ కాల్ / ఫ్యాక్స్ మొదలైన మార్గాల ద్వారా).
- పోస్ట్ మార్టం బృందాన్ని ఈ క్రింది విధంగా ఏర్పాటు చేయండి:

  (a) NTCA యొక్క అధీకృత ప్రతినిధి

  (b) పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలోని పశువైద్య అధికారి

  (c) వన్యప్రాణులతో పని చేసిన అనుభవం ఉన్న పశువైద్య అధికారి

  (d) రాష్ట్ర ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి నామినేట్ చేసిన, ప్రభుత్వేతర బయటి నిపుణుడు

(e) పులుల సంరక్షణ కేంద్రం యొక్క క్షేత్ర సంచాలకులు / అదే స్థాయి అధికారి. అత్యవసర పరిస్థితుల్లో, ఆ ప్రాంతం ఎవరి పరిధిలోకి వస్తుందో, ఉప అటవీ సంరక్షణాధికారి కంటే తక్కువ స్థాయి కాని ఒక అధీకృత అధికారి.

- దర్యాప్తు బృందాన్ని పంపండి / దర్యాప్తు అధికారులను (IO) నియమిస్తూ కార్యాలయ ఉత్తర్వు జారీ చేయండి.
- ఆధారాల కోసం గతంలోని, ప్రస్తుతంలోని ఇంటెలిజెన్స్ (నిఘా) నివేదికలను, చరిత్ర కలిగిన నేరస్థులు (హిస్టరీ షీటర్లు) / అనుమానితుల సెల్ ఫోన్ రికార్డులను విశ్లేషించండి. పక్క జిల్లాలు / డివిజన్లు / రాష్ట్రాలతో కూడా సరి చూసుకోండి.
- అడ్డంకుల (బారియర్ల) వద్ద వాహనాల తనిఖీలు ఏర్పాటు చేయండి. స్థానిక పోలీసులకు తెలియజేయండి. అన్ని బయటకు వెళ్లే మార్గాల వద్ద వాహనాల తనిఖీ కోసం రెడ్ అలర్ట్ జారీ చేయండి.
- కళేబరం ఫోటోలను చూసి, ఆ పులి ఎవరో / ఏ ప్రాంతం నుంచి వచ్చిందో గుర్తించడానికి, వాటిని NTCA లోని పులుల కెమెరా ట్రాప్ ఫోటోల జాతీయ భాండాగారం (NRCTPT) తో, లేదా ఫేజ్-IV కెమెరా ట్రాప్ పర్యవేక్షణ డేటాబేస్‌తో, లేదా ఇతర పరిశోధన డేటాబేస్‌లతో పోల్చి చూడండి.
- ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి ద్వారా సంఘటనపై అధికారిక వివరణ (ప్రకటన) విడుదల చేయండి.
- ఇతర క్షేత్ర సంచాలకులను / రాష్ట్రాలను / వన్యప్రాణి నేర నియంత్రణ బ్యూరోను అప్రమత్తం చేయడానికి, అలాగే ఇతర ప్రాంతాల్లో జరిగిన నేరాలతో ఉన్న సాధ్యమైన సంబంధాలను నిర్ధారించడానికి, అనుమానితుల బయోమెట్రిక్ వివరాలను NTCA కి పంపండి.
- దర్యాప్తును దగ్గరగా పర్యవేక్షించండి. పోలీస్ శాఖ, రాష్ట్ర టైగర్ సెల్ (ఉంటే), వన్యప్రాణి నేర నియంత్రణ బ్యూరో, ఇతర దర్యాప్తు సంస్థలతో సమన్వయం చేసుకోండి.

- ‘తుది నివేదిక’ (Final Report) తయారు చేసి, NTCA కి సమాచారం ఇస్తూ ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారికి సమర్పించండి. నిరూపణ అయ్యే వరకు, అన్ని పులి మరణాలనూ NTCA ‘వేట కేసులు’గానే పరిగణిస్తుంది. కాబట్టి, ఒక పులి మరణాన్ని ‘సహజ మరణం’గా వర్గీకరిస్తే, దానికి సరైన కారణాన్ని, ఆధారాలతో సహా చూపించాలి.
- వేట / స్వాధీనానికి సంబంధించిన అన్ని కేసులనూ, అధికార పరిధి ఉన్న న్యాయస్థానాల్లోనే విచారణకు తీసుకెళ్లాలి.
- కోర్టులో కేసు నడుస్తున్నంత కాలం, కోర్టు తుది తీర్పు ఇచ్చే వరకు దానిని పర్యవేక్షించండి.
- కోర్టు ఉత్తర్వు వచ్చిన తర్వాత, (అవసరమైతే) తదుపరి అప్పీల్ కోసం చేయాల్సిన దిద్దుబాటు చర్యల కోసం ఆ కేసును విశ్లేషించండి.
- కోర్టు నిర్ణయం సంతృప్తికరంగా ఉంటే, ఆ కేసును ముగించి, NTCA కి సమాచారం ఇస్తూ ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారికి నివేదించండి.

అనుబంధం-A

ఫిర్యాదు (Complaint) తయారు చేసేటప్పుడు గుర్తుంచుకోవాల్సిన ముఖ్యమైన అంశాలు

- ఫిర్యాదులో వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సంబంధిత సెక్షన్లను, ఇతర చట్టాలను (ఉదా: వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టంలోని సెక్షన్ 2, 9, 50 మొదలైనవి) ప్రస్తావించారో లేదో సరి చూసుకోండి.
- సాక్షుల నుంచి వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 50(8) ప్రకారం తీసుకున్న వాంగ్మూలాలు, అనుమానితుల నేరాంగీకార వాంగ్మూలాలు (ఇతర చట్టాల్లోని సంబంధిత సెక్షన్లతో పాటు).
- నేరం జరిగిన ప్రదేశం యొక్క స్థల పటం (సైట్ ప్లాన్). ఇందుకు కంపార్ట్‌మెంట్ (అటవీ విభాగం) మ్యాప్ కూడా ఉపయోగపడుతుంది.
- నేరం జరిగిన ప్రదేశం యొక్క హోదా – అది రక్షిత ప్రాంతమా / పులుల సంరక్షణ కేంద్రమా / అటవీ డివిజనా / ఇతర ప్రాంతమా అనేది తెలిపాలి. (పులుల సంరక్షణ కేంద్రం / రక్షిత ప్రాంతం / రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ / ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్ట్ అయితే) దానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వ నోటిఫికేషన్ ప్రతిని జత చేయాలి.
- పోస్ట్ మార్టం నివేదిక.
- శరీర భాగాలు / ముక్కలు / కణజాలాలు మాత్రమే స్వాధీనం చేసుకుంటే, వాటిపై భారత వన్యప్రాణి సంస్థ (డెహ్రాడూన్), జూలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా, లేదా ఈ రంగంలో నైపుణ్యం ఉన్న పేరున్న సంస్థ ఇచ్చిన నిపుణుల గుర్తింపు నివేదిక.
- సీల్ చేసిన వస్తువులపై వేసిన నమూనా ముద్ర (Specimen Seal) యొక్క ప్రతి.
- దర్యాప్తు సమయంలో తీసిన ఫోటోలు / వీడియో రికార్డింగ్ ఉన్న సీడీ (CD).
- ఇల్లు / స్వాధీనం చేసుకున్న వాహనం యొక్క యాజమాన్య పత్రాల ప్రతి, గుర్తింపు రుజువులు / కార్డుల ప్రతులు మొదలైనవి.
- వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సంబంధిత సెక్షన్ ప్రతి, ఇంకా / లేదా ఇతర చట్టాల ప్రతి.

- పత్రాలు, సాక్షుల జాబితా ఉన్న అనుబంధం (Annexure).
- అంతర్గత అవయవాల పదార్థాల (విసెరా) ఫోరెన్సిక్ నివేదిక, బాలిస్టిక్ నివేదిక (వర్తిస్తే).
- ఫిర్యాదు నమూనా అనుబంధం-2 లో ఉంది.
- ఫిర్యాదుతో పాటు జత చేయాల్సిన పత్రాల జాబితా, వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 55 ప్రకారం ఫిర్యాదు దాఖలు చేయడానికి మార్గదర్శకాలు అనుబంధం-3 లో ఉన్నాయి.

అనుబంధం-B

వేట నిరోధం / పులుల రక్షణ కోసం అవసరమైన చర్యలపై గమనిక

(1) ప్రతి కేసులోనూ లోతైన, సమగ్ర దర్యాప్తు చేసి, తుది నివేదిక ఇవ్వాలి. (ఏ కేసునూ పరిష్కారం కాకుండా / అసంపూర్తిగా వదిలేయకూడదు.)

(2) దర్యాప్తులో ముందు, వెనుక సంబంధాలను (ఫార్వర్డ్ / బ్యాక్‌వర్డ్ లింకేజీలు) పరిశీలించాలి. సరిహద్దులు దాటిన అనుసంధానాలను, వేటగాడు – రవాణాదారు – వ్యాపారి – వినియోగదారు మధ్య ఉన్న కూటమి / నెట్‌వర్క్‌ను ఛేదించాలి.

(3) అనుమానితులను / హిస్టరీ షీటర్లను, సమాచార సాంకేతికత (IT) సహాయంతో, సమాచారం ఇచ్చేవారి (ఇన్ఫార్మర్) నెట్‌వర్క్ సహాయంతో దగ్గరగా పర్యవేక్షించాలి.

(4) పోస్ట్ మార్టం (PM) నివేదికలను, విసెరా నివేదికలను పరిశీలించాలి.

(5) సున్నితమైన ప్రాంతాల్లో, ఇతర వేట నిరోధక చర్యలతో పాటు, తీవ్రమైన గస్తీ (పెట్రోలింగ్) నిర్వహించాలి.

(6) దర్యాప్తులో, నిఘా సమాచారం పంచుకోవడంలో బహుళ రంగాల విధానం, సహకారం ఉండేలా చూడాలి. వన్యప్రాణి అధికారులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, NTCA ద్వారా, నిఘా సమాచారం పంచుకోవడానికి IB / LIU తో అవగాహన ఒప్పందం (MoU) కుదుర్చుకోవాలి. అలాగే, సున్నితమైన సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో సంయుక్త గస్తీ కోసం బీఎస్ఎఫ్ (BSF), సీఆర్‌పీఎఫ్ (CRPF), అస్సాం రైఫిల్స్, ఎస్ఎస్‌బీ (SSB) వంటి పారా మిలిటరీ దళాలతో కూడా MoU కుదుర్చుకోవాలి.

(7) మరణానికి సంబంధించిన ప్రతి కేసునూ, సముచితమైన అత్యున్నత స్థాయిలో క్రమం తప్పకుండా సమీక్షించాలి.

(8) న్యాయ శాఖ, పోలీసు, రెవెన్యూ అధికారులతో ప్రతి నెలా సమీక్ష, సమన్వయ సమావేశం జరిగేలా చూడాలి.

(9) ప్రతి పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలో, పులులకు సంబంధించిన నేరాల దర్యాప్తు కోసం, ఫోరెన్సిక్ సైన్స్ యొక్క అన్ని ఆధునిక, శాస్త్రీయ పరికరాలతో కూడిన, అత్యంత శిక్షణ పొందిన అధికారులు / రేంజర్ల బృందం తప్పనిసరిగా ఉండాలి.

అవసరమైతే, రాష్ట్ర అటవీ శాఖ, జాతీయ పులుల సంరక్షణ అథారిటీ ద్వారా, ఎంపిక చేసిన అలాంటి ప్రత్యేక 'దర్యాప్తు బృందాల'కు శిక్షణ ఇప్పించాలి.

(10) దర్యాప్తు పూర్తయిన తర్వాత, పెండింగ్ కేసులను సరైన స్థాయిలో అత్యున్నత అధికారి క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షించడం ద్వారా, తగిన కోర్టుల్లో కేసుల విచారణ సరిగ్గా జరిగేలా చూడాలి.

(11) శిక్ష పడిన ప్రతి నేరస్థుడికి, ప్రతి అనుమానితునికి సంబంధించిన రాష్ట్ర / రిజర్వ్ స్థాయి డేటాబేస్ / హిస్టరీ షీట్ / డోసియర్ (నేర చరిత్ర ఫైల్) తయారు చేయాలి. అదే సమయంలో NTCA కి క్రమం తప్పకుండా తెలియజేయాలి. నిందితులందరి వ్యక్తిగత ప్రొఫైల్స్ (PPs) తయారు చేయాలి. అలవాటుగా నేరాలు చేసేవారి విషయంలో, నిఘా కోసం హిస్టరీ షీట్లు (HSs) తయారు చేయవచ్చు. PPs, HSs ప్రతులను, పంపిణీ, నిఘా కోసం NTCA / WCCB కి కూడా పంపవచ్చు. వ్యక్తిగత ప్రొఫైల్ నమూనా అనుబంధం-4 లో ఉంది.

(12) ప్రతి పులి వేట కేసులో నేరస్థులు అనుసరించిన పద్ధతి (మోడస్ ఆపరేండీ) పై ప్రత్యేక గమనికను రాసి, NTCA / WCCB మొదలైన వాటికి పంపవచ్చు. దీన్ని నేరాల నివారణ వ్యూహంలో, అలాగే అమలు సంస్థల కోసం నిర్వహించే అవగాహన / శిక్షణ కోర్సులలో ఉపయోగించుకోవచ్చు.

(13) NTCA జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ప్రతి పులుల సంరక్షణ కేంద్రంలో భద్రతా ప్రణాళిక (Security Plan) అమలులో ఉండేలా చూడాలి.

(14) వేట ముప్పులను ఎదుర్కోవడానికి, దర్యాప్తు చేయడానికి తగిన వనరులు ఉండేలా చూడాలి.

(15) పులి అత్యంత అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఉన్న జాతి, వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని షెడ్యూల్-I లో ఉంది. కాబట్టి, కోర్టుల్లో నడుస్తున్న పులుల నేరాల కేసులను త్వరగా పూర్తి చేయించడానికి, అధికార పరిధి ఉన్న క్షేత్ర సంచాలకులు / వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి / అటవీ సంరక్షణాధికారి / ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారి వారానికి ఒకసారి పర్యవేక్షించాలి.

(16) రాష్ట్ర ముఖ్య వన్యప్రాణి సంరక్షణాధికారి కూడా, వివిధ కోర్టుల్లో నడుస్తున్న ప్రతి పులి కేసు పురోగతిని

పక్షం రోజులకు ఒకసారి సమీక్షించాలి. రాష్ట్ర ప్రధాన ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారి (అటవీ దళాల అధిపతి, HOFF) కూడా, NTCA కి తెలియజేస్తూ, ప్రతి నెలా దీన్ని సమీక్షించాలి.

అనుబంధం-1

అరెస్ట్ కమ్ పర్సనల్ సెర్చ్ మెమో

(వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 50(3) ప్రకారం)

1.	కార్యాలయం పేరు	
2.	కేసు నంబర్, తేదీ, చట్టంలోని సెక్షన్	
3.	అరెస్ట్ అయిన నిందితుని పేరు, తండ్రి / తల్లిదండ్రుల పేర్లు, వయసు	
4.	అరెస్ట్ అయిన నిందితుని ప్రస్తుత, శాశ్వత చిరునామా	
5.	అరెస్ట్ అయిన నిందితుని గుర్తింపు గుర్తులు	
6.	అరెస్ట్ చేయడానికి కారణాలు, వారెంట్ లేకుండా చేశారా లేదా వారెంట్‌తో చేశారా	
7.	అరెస్ట్ చేసిన స్థలం, తేదీ, సమయం	
8.	నిందితుని వద్ద దొరికిన పత్రాలు / వస్తువులు	
9.	అరెస్ట్ సమయంలో అక్కడ ఉన్న స్వతంత్ర సాక్షి పేరు, చిరునామా	
10.	అరెస్ట్ చేసిన అధికారి పేరు, హోదా	
11.	అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తి తెలిపిన ప్రకారం, అతని అరెస్ట్ గురించి తెలియజేసిన బంధువు / స్నేహితుని పేరు	
12.	అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తిని కస్టడీలో ఉంచే స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్ పేరు, లేదా నిందితుని కస్టడీకి సంబంధించిన ఇతర స్థలం	

13.	అరెస్ట్ అయిన వ్యక్తి శరీరంపై గాయాలు ఉంటే వాటితో సహా, ఇతర వివరాలు	
14.	అరెస్ట్ అయిన నిందితుని సంతకం	
15.	స్వతంత్ర సాక్షుల సంతకాలు	
16.	అరెస్ట్ చేసిన అధికారి పేరు, హోదా, సంతకం	

అనుబంధం-2

వన్యప్రాణి నేరంపై ఫిర్యాదు

(వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 55 ను, సీఆర్‌పీసీ సెక్షన్ 200 తో కలిపి చదివి)

1.	కార్యాలయం పేరు	
2.	నేర నివేదిక (Offence Report) నంబర్, తేదీ	
3.	నేరం జరిగిన స్థలం, తేదీ, సమయం	
4.	చట్టంలోని సెక్షన్లు	
5.	స్వాధీనం చేసుకున్న ఆస్తి వివరాలు	
6.	స్వాధీనం చేసుకున్న ఆస్తులు ఎవరి కస్టడీలో ఉన్నాయి; కోర్టుకు సమర్పించి ఉంటే, ప్రాపర్టీ ఇండెక్స్ నంబర్	
7.	స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రాణంతో ఉన్న నమూనాలు (జీవులు) ఏవైనా ఉంటే, కోర్టు ఉత్తర్వు ప్రకారం వాటిని తిరిగి వాటి సహజ ఆవాసంలో పునరావాసం కల్పించిన వివరాలు	
8.	స్వాధీనం చేసుకున్న త్వరగా పాడయ్యే లేదా ప్రమాదకర పదార్థాల వివరాలు, కోర్టు ఉత్తర్వు ప్రకారం వాటిని నాశనం చేసిన వివరాలు	
9.	స్వాధీనం చేసుకున్న తుపాకీల వివరాలు (ఉంటే), దర్యాప్తు కోసం పోలీసులకు అప్పగించిన వివరాలు, పోలీస్ ఎఫ్ఐఆర్ నంబర్	
10.	అభిప్రాయం కోసం నమూనాలను భారత వన్యప్రాణి సంస్థకు, జూలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియాకు, బొటానికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియాకు లేదా ఇతర శాస్త్రీయ నిపుణులకు పంపారా? పంపి ఉంటే, వచ్చిన అభిప్రాయం వివరాలు	

11.	నేర నివేదిక (Offence Report) దాఖలు చేసిన అధికారి పేరు, హోదా, కార్యాలయ చిరునామా	
12.	ఫిర్యాదు దాఖలు చేస్తున్న అధికారి పేరు, హోదా, కార్యాలయ చిరునామా	
13.	ఎవరిపై ఫిర్యాదు దాఖలు చేస్తున్నారో ఆ నిందితుల పేరు, చిరునామా (i) కస్టడీలో ఉన్న నిందితుడు (ii) బెయిల్‌పై ఉన్న నిందితుడు (iii) అరెస్ట్ కాని / పరారీలో ఉన్న నిందితుడు (iv) అలవాటుగా / పదేపదే నేరాలు చేసే నిందితులు; మునుపటి కేసుల వివరాలు	
13.	సాక్షుల పేరు, చిరునామా; ప్రతి సాక్షి సాక్ష్యం ద్వారా నిరూపించాల్సిన వాస్తవాలు	
14.	ఫిర్యాదుతో పాటు సమర్పించిన పత్రాల జాబితా (ఏవైనా ఉంటే)	
15.	నేరాల స్వభావం, కేసు వాస్తవాలు / ప్రతి నిందితునిపై చేసిన ఆరోపణలు	

ఫిర్యాదుదారుని పేరు, హోదా, కార్యాలయ ముద్రతో

కు

ముఖ్య న్యాయ మేజిస్ట్రేట్ / జేఎంఎఫ్‌సీ (JMFC)

(చిరునామా)

అనుబంధం-3

ఫిర్యాదుతో పాటు జత చేయాల్సిన పత్రాలు

1. సంబంధిత మేజిస్ట్రేట్‌కు రాసే ఫార్వర్డింగ్ / కవరింగ్ లేఖ. వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 55 ను, భారత నేర శిక్షాస్మృతి (క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్) 1973 లోని సెక్షన్ 200 తో కలిపి చదివి, ఫిర్యాదులను స్వీకరించాలని కోరుతూ ఈ లేఖ ఉండాలి.
2. సంఘటన క్రమం (వీలైతే తేదీల వారీగా), ఉల్లంఘించిన సంబంధిత సెక్షన్లు, నిందితునికి శిక్ష కోరుతున్న సెక్షన్ 51 వివరాలతో కూడిన కథనం.
3. POR / FIR (ఉంటే), దానితో పాటు కోర్టుకు పంపిన సమాచారం.
4. నిందితుల జాబితా.
5. సాక్షుల జాబితా.
6. స్థల మెమో (సైట్ మెమో).
7. అరెస్ట్ మెమో.
8. వైద్య నివేదిక.
9. బంధువులకు ఇచ్చిన సమాచారం.
10. స్వాధీనం మెమో (సీజర్ మెమో).
11. నిందితుని వాంగ్మూలం.
12. సాక్షి వాంగ్మూలం (వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం సెక్షన్ 50(8) ప్రకారం).
13. రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ / జాతీయ ఉద్యానవనం / అభయారణ్యం యొక్క గెజిట్ నోటిఫికేషన్.
14. పోస్ట్ మార్టం నివేదిక / నిపుణుల అభిప్రాయం.
15. వన్యప్రాణుల గణన నివేదిక (ఉంటే).
16. దర్యాప్తు అధికారి (IO) నియామక ఉత్తర్వు.
17. సిబ్బంది పోస్టింగ్ ఉత్తర్వు.
18. వాహనం లాగ్ బుక్ (వాహనం వాడినట్లయితే).

19. సంఘటనకు సంబంధం ఉన్న ఏదైనా ఇతర సంబంధిత పత్రం.

వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 55 ప్రకారం ఫిర్యాదు దాఖలు చేయడానికి మార్గదర్శకాలు:

ఫిర్యాదు దాఖలు చేసే అధికారి, వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం, 1972 లోని సెక్షన్ 55 లో చెప్పిన విధంగా ఫిర్యాదు దాఖలు చేయడానికి తనకు అధికారం ఉందని నిర్ధారించుకోవాలి.

నిందితుడు న్యాయ కస్టడీలో ఉంటే, నిందితుడిని అరెస్ట్ చేసిన తేదీ నుంచి 60 రోజుల లోపు ఫిర్యాదు దాఖలు చేయాలి. ఒకటి కంటే ఎక్కువ మంది నిందితులు ఉంటే, మొదటి నిందితుడిని అరెస్ట్ చేసిన తేదీ నుంచి ఈ 60 రోజుల గడువు మొదలవుతుంది.

ఫిర్యాదును వీలైనంత వరకు టైప్ చేయాలి, లేదా ఎలాంటి కొట్టివేతలు, మార్పులు లేకుండా శుభ్రంగా చేతితో రాయాలి.

నిందితులందరి పూర్తి వివరాలు, వారిలో ప్రతి ఒక్కరి పాత్ర, ప్రతి ఒక్కరు చేసిన నేరాలు, చట్టంలోని సంబంధిత సెక్షన్లతో సహా ఫిర్యాదులో వివరించాలి. నిందితుల ప్రస్తుత స్థితి (బెయిల్ మీద ఉన్నారా, న్యాయ కస్టడీలో ఉన్నారా, పరారీలో ఉన్నారా మొదలైనవి) కూడా ఫిర్యాదులో పేర్కొనాలి. న్యాయ కస్టడీలో ఉన్న నిందితుల విషయంలో, వారిని ఉంచిన జైలు పేరు పేర్కొనాలి. పరారీలో ఉన్న నిందితుల విషయంలో, వారిని పట్టుకోవడానికి దర్యాప్తు అధికారి తీసుకున్న చర్యలను, సీఆర్పీసీ సెక్షన్ 82 & 83 కింద తీసుకున్న చర్యలతో సహా, ఫిర్యాదులో వివరించాలి.

ఫిర్యాదు స్పష్టంగా ఉండాలి, ఎలాంటి సందిగ్ధతా ఉండకూడదు. ఆధారాల మద్దతు లేని విషయాలను ఫిర్యాదులో పేర్కొనకూడదు. అలాగే, తగినన్ని ఆధారాలు లేని వ్యక్తులను నిందితులుగా పేర్కొనకూడదు. కేసుకు సంబంధించిన వాస్తవాలను, పరిస్థితులను సులభమైన భాషలో, క్రమ పద్ధతిలో వివరించాలి. సాక్షుల జాబితా, పత్రాలు, వస్తువుల (మెటీరియల్ ఆబ్జెక్ట్స్) జాబితాను

ఫిర్యాదుతో పాటు సమర్పించాలి. ఫిర్యాదు దాఖలు చేసే అధీకృత అధికారి, ఫిర్యాదులోని అన్ని పేజీలపై, అనుబంధాలు (ఉంటే) వాటిపై కూడా సంతకం చేయాలి.

అధికారిక సాక్షులతో సహా సాక్షులందరి వాంగ్మూలాలు (సాక్షుల జాబితా ప్రకారం, వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం సెక్షన్ 50(8) ప్రకారం నమోదు చేసినవి), నిందితుల నేరాంగీకార వాంగ్మూలాలు, మేజిస్ట్రేట్ సీఆర్‌పీసీ సెక్షన్ 164 ప్రకారం నమోదు చేసిన వాంగ్మూలాలు (ఉంటే) ఫిర్యాదుతో పాటు దాఖలు చేయాలి.

జత చేసిన పత్రాల జాబితా ప్రకారం, అన్ని పత్రాలను అసలు రూపంలో లేదా ధృవీకరించిన ప్రతులుగా ఫిర్యాదుతో పాటు సమర్పించాలి. ఫిర్యాదుతో పాటు తప్పనిసరిగా సమర్పించాల్సిన పత్రాల సమగ్ర జాబితా పైన ఇవ్వబడింది.

అనుబంధం-4

వ్యక్తిగత ప్రొఫైల్ (Personal Profile)

పేరు, మారుపేర్లు, తండ్రి పేరు:

(1) చిరునామా:

(2) వ్యక్తిగత వివరణ:

పుట్టిన తేదీ / వయసు: జుట్టు:

పుట్టిన ప్రదేశం: కళ్లు:

ఎత్తు: లింగం:

బరువు: శరీర ఛాయ:

శరీర నిర్మాణం: భాష:

పౌరసత్వం:

మచ్చలు / గుర్తింపు గుర్తులు: _____

వ్యాఖ్యలు: _____

(3) ముఖ్యమైన వ్యక్తిగత సమాచారం:

(a) టెలిఫోన్ / మొబైల్ నంబర్(లు):

(b) ఈమెయిల్ చిరునామా:

(c) పాస్‌పోర్ట్ నంబర్:

(d) బ్యాంక్ ఖాతా నంబర్(లు):

(e) ఆధార్ కార్డ్ నంబర్:

(f) ఓటరు గుర్తింపు కార్డ్ నంబర్:

(g) రేషన్ కార్డ్ నంబర్:

(h) వేలిముద్రల రికార్డులు:

(4) ప్రస్తుత / గత వృత్తి(లు), అతనికి ఉన్న ఆస్తుల జాబితా:

(5) సహచరులు / బంధువులు / కుటుంబ సభ్యులు, వారి వృత్తి:

(6) అతనిపై ఉన్న నేర చరిత్ర, వన్యప్రాణి కేసు(ల) సంక్షిప్త వాస్తవాలు:

(7) నేరం చేసే పద్ధతి (మోడస్ ఆపరేండీ):

(8) ప్రస్తుతం అతను చురుగ్గా ఉన్న ప్రాంతాలు / సాధారణంగా తిరిగే ప్రదేశాలు:

(9) గతంలో నిర్దోషిగా విడుదలైన / శిక్ష పడిన కేసులు:

(10) పరారీలో ఉన్నట్లు ప్రకటిస్తే, వివరాలు:

(11) ఇతర వ్యాఖ్యలు:

అనుబంధం-5

తుది నివేదిక (Final Report)

(ప్రతి పులి మరణం / శరీర భాగాల స్వాధీనం కేసుకు, CWLW కి, NTCA కి సమర్పించాలి)

1.	కార్యాలయం పేరు	
2.	మరణం జరిగిన ప్రదేశం వివరాలు: వివరణ, GPS, కంపార్ట్‌మెంట్ / బ్లాక్ / రేంజ్ / సబ్-డివిజన్ / అటవీ డివిజన్ / పులుల సంరక్షణ కేంద్రం లేదా ప్రదేశం / సమయం	
3.	మరణం జరిగిన తేదీ / కళేబరం గురించి నివేదించిన తేదీ	
4.	శరీర భాగాలను స్వాధీనం చేసుకున్న సందర్భంలో: కళేబరం లేదా స్వాధీనం చేసుకున్న వస్తువు స్థితిని తెలిపే వివరాలు	
5.	సంఘటన గురించి మొదట నివేదించిన వ్యక్తి (సిబ్బంది / ఇతరులు) వివరాలు: పేరు / చిరునామా / సంప్రదింపు వివరాలు / టెలిఫోన్ నంబర్లు / ఈమెయిల్	
6.	కళేబరం విషయంలో: పోస్ట్ మార్టం (PM) చేసిన తేదీ, సమయం, ప్రదేశం	
7.	పోస్ట్ మార్టం బృందం వివరాలు (పేర్లు / హోదా / చిరునామా / సంప్రదింపు వివరాలు)	
8.	కనిపించకుండా పోయిన శరీర భాగాల వివరాలు (ఏవైనా ఉంటే)	
9.	పోస్ట్ మార్టం తర్వాత నిర్ధారించిన మరణ కారణం (పోస్ట్ మార్టం ప్రతిని జత చేయండి)	
10.	కళేబరం యొక్క రంగు ఫోటోలు (గాయాలు ఉంటే, వాటిని చూపిస్తూ దగ్గరి నుంచి తీసినవి)	

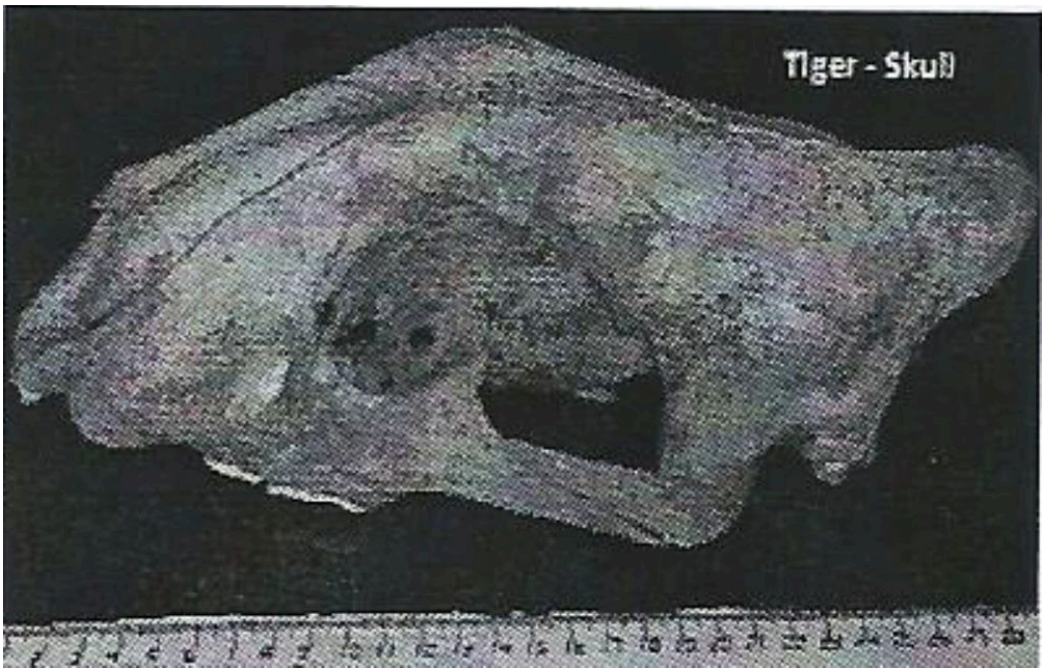
11.	(a) విసెరా (అంతర్గత అవయవాల పదార్థాల) నమూనా సేకరించిన తేదీ, ఫోరెన్సిక్ పరీక్షకు పంపిన తేదీ (b) ఫోరెన్సిక్ ల్యాబ్ పేరు / చిరునామా / సంప్రదింపు వివరాలు (c) విసెరా విశ్లేషణ నివేదిక ఫలితం (ప్రతిని జత చేయండి)	
12.	మరణ కారణం: సహజం / వేట	
13.	వేట / శరీర భాగాల స్వాధీనం జరిగిన సందర్భంలో: i. తీసుకున్న / ప్రతిపాదించిన తదుపరి చర్య: ii. స్వాధీనం చేసుకున్న శరీర భాగం / భాగాల రంగు ఫోటోలను జత చేయండి iii. జాతి గుర్తింపునకు సంబంధించిన ధృవీకరణ పత్రాన్ని జత చేయండి (నేరుగా గుర్తించలేని ఎముక ముక్కలు / మాంసం / ఇతర శరీర భాగాల కోసం) iv. నేరస్థులు / అనుమానితులపై (అరెస్ట్ అయితే) తీసుకున్న చర్య v. కేసు / ఫిర్యాదు స్థితి: నంబర్, ఫిర్యాదు దాఖలు చేసిన తేదీ, చట్టంలోని సెక్షన్లు, దాఖలు చేసిన కోర్టు పేరు	
14.	మరణం సహజమైతే, ఆ నిర్ధారణకు ఆధారం	
15.	వ్యాఖ్యలు (ఏవైనా ఉంటే)	
16.	ఇన్‌చార్జ్ అధికారి సంతకం, పేరు, హోదా, తేదీ, స్టాంపుతో సహా	

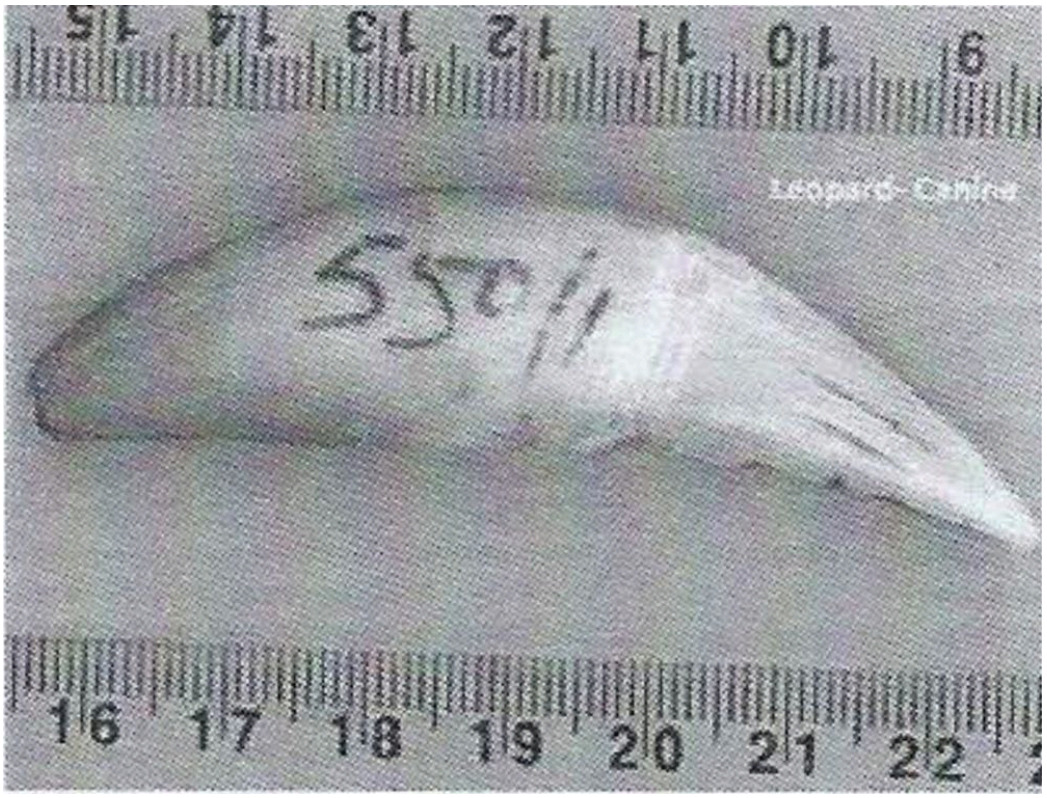
(ఈ SOP ను WCCB, న్యాయ నిపుణులు శ్రీ సౌరభ్ శర్మ, పులుల సంరక్షణ కేంద్రాల క్షేత్ర అధికారుల సూచనలతో తయారు చేశారు)

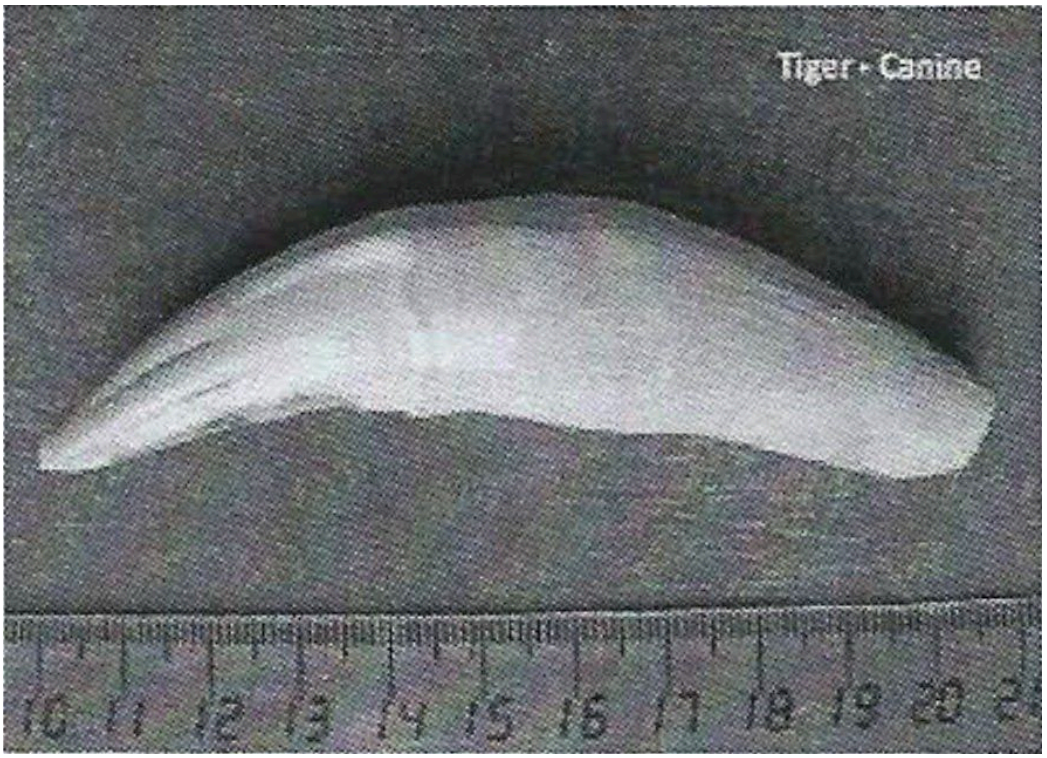
పులి / చిరుతపులి పుర్రె, కోరపళ్ల (కెనైన్) ఫోటోలు.

ఫోటోల క్రెడిట్: డాక్టర్ ఎస్.పి. గోయల్, భారత వన్యప్రాణి సంస్థ (WII), డెహ్రాడూన్.

Leopard- Canine

Tiger - Canine